

ศูนย์ราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2523

ศูนย์วิทยพัชกร

วิทยานพณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสถิติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-711-9

007733

I15916819

CONSUMERS PRICE INDEX OF FOODSTUFF FOR NON-MUNICIPAL AREA IN THE
NORTHEASTERN REGION OF THAILAND IN 1977-1980

Miss Narumon Vongpayak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Statistics

Graduate School

Chulalongkorn University

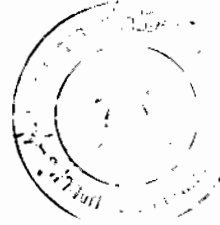
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ด้อยวีราคาญ์บริ โภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2523

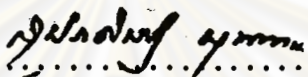
โดย นางสาวณมล วงษ์พยัคฆ์

ภาควิชา สถิติ

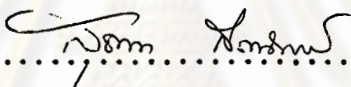
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร

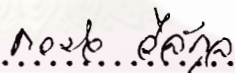

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

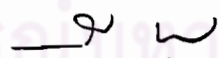

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประติษฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ภิระนันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดวงใจ วีลกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ทิพย์ากร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2520-พ.ศ. 2523

ผู้ผลิต นางสาวนฤมล วงษ์พยัคฆ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย ทิศาอุบุตร

ภาควิชา สถิติ

ปีการศึกษา 2526

การวิจัยเรื่องดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ข้อมูลราคาสินค้าและปริมาณสินค้าที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคจากกลุ่มบัญชีฟาร์มของฝ่ายบัญชีฟาร์ม กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งกลุ่มบัญชีฟาร์มนี้ ทางฝ่ายบัญชีฟาร์มได้มอบให้เกษตรกรที่ทำฟาร์มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉพาะครอบครัวที่ตกเป็นตัวอย่างจำนวน 2682 ครอบครัว เป็นผู้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับราคาสินค้าและปริมาณสินค้าที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิจัยก็เพื่อจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฉพาะหมวดอาหารเท่านั้น เนื่องจากรายจ่ายส่วนใหญ่ของประชาชนนอกเขตเทศบาลในภาคนี้ประมาณถึงร้อยละ 60-89 เป็นรายจ่ายในหมวดอาหารและรายจ่ายหมวดอื่น ๆ แต่ละหมวดมีจำนวนน้อยและรายการสินค้าในแต่ละครอบครัวใช้มีความแตกต่างกันมากทั้งชนิดและขนาดไม่เหมาะที่จะนำมาหาเลขดัชนี เนื่องจากสินค้าในหมวดอาหารที่นำมาหาดัชนีราคาผู้บริโภคได้เสียรายการสินค้าที่ครอบครัวซึ่งตกเป็นตัวอย่างใช้อุปโภคและบริโภคเป็นประจำมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 80 รายการ ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงหาดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นรายเดือนจำแนกตามชนิดของสินค้าที่สำคัญและดัชนีราคาผู้บริโภครวมเฉพาะหมวดอาหารโดยใช้วิธีคำนวณที่ต่างกัน 5 วิธี คือ วิธีของ Laspeyres (L) วิธีของ Paasche (P) วิธีของ Fisher (F) วิธีเฉลี่ยแบบเลขคณิตระหว่างวิธีของ Laspeyres และ Paasche (I) วิธีปรับเลขดัชนีของ Laspeyres และ Paasche (I₀) และเปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภคที่ได้จากทั้ง 5 วิธีว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลกับในเขตเทศบาล ซึ่งดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารในเขตเทศบาลได้จากกองระดับราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ และเปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นพบว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามชนิดของสินค้าที่สำคัญเป็นรายเดือนที่คำนวณด้วยวิธีที่ต่างกัน 5 วิธีดังกล่าวแล้วข้างต้นนั้นเท่ากันทุกวิธี และจากการวิเคราะห์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปรากฏว่า ดัชนีราคาผู้บริโภครวมเฉพาะหมวดอาหารจากทั้ง 5 วิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2522 เมื่อใช้เดือนเมษายน พ.ศ. 2520 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 เป็นฐานจะมีค่าอยู่ในช่วง 103.63 ถึง 114.44 และดัชนีที่ได้จากวิธีปรับเลขดัชนีของ Laspeyres และ Paasche ซึ่งเป็นดัชนีที่ใกล้เคียงกับดัชนีที่ควรจะเป็นมากที่สุดอยู่ในช่วง 107.99 ถึง 114.14 สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารในเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้จากกองระดับราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ อยู่ในช่วง 102.95 ถึง 111.63

ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523 เมื่อใช้เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2520 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 เป็นฐานจะมีค่าอยู่ในช่วง 105.60 ถึง 131.35 และดัชนีที่ได้จากวิธีปรับเลขดัชนีของ Laspeyres และ Paasche ซึ่งเป็นดัชนีที่ใกล้เคียงกับดัชนีที่ควรจะเป็นมากที่สุดอยู่ในช่วง 113.92 ถึง 126.64 สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารในเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้จากกองระดับราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ อยู่ในช่วง 114.15 ถึง 130.59

สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อมาเปรียบเทียบกับในเขตเทศบาลแล้วปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นในกรณีที่ต้องการพิจารณาดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดหาก่อนนี้อาจจะใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารในเขตเทศบาลมาพิจารณาแทนได้ สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเปรียบเทียบกับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอก

เขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ ๑๖ ระบุว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ ๑๖
เฉลี่ยเหนือสูงกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Consumers Price Index of Foodstuff for Non-municipal
Area in the Northeastern Region of Thailand in 1977-
1980

Name Miss Narumon Vongpayak

Thesis Advisor Associate Professor Sorachai Bhisalbutra, Ph.D.

Department Statistics

Academic Year 1983

The analysis of the consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern region of Thailand used the information including price and quantity of consumption goods from the farm price list of farm accounting division, Ministry of Agriculture and Co-operation. The Ministry sent the farm price list to farmers 2682 families in the northeastern region in order to get the detail of price and quantity of consumption goods. The preparation of consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern region is the main objective for the analysis. The principal expenditure in the region is on foodstuff, approximately 60-89 percent. Therefore, the calculation of consumers price index is accounted only main 80 items of foodstuff, which mostly consumed by the samples. The analysis of the consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern region of Thailand used five different methods of calculation : Laspeyres' method (L), Paasche's method (P), Fisher's method (F), the average of Laspeyres' method and Paasche's method (I), and the adjustment of Laspeyres' index and Paasche's index (I_0^*). Moreover, the research compared the price indexes, which derive from

the five methods, to see the difference. The research also compared the consumers price index of foodstuff for non-municipal and municipal area. The consumers price index of foodstuff for municipal area is obtained from the Price Index Division, Department of Business Economics, Ministry of Commerce. Furthermore, the research also compares the consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern and the east.

The results of the analysis based on the methods mentioned above, showed the monthly consumers price index of foodstuff for non-municipal in the northeastern is digested in the same category of main consumption goods, that gave the equal results even though using the five different methods. Nevertheless, the analysis of 0.05 level of significant appeared that the consumers price indexes from the five methods were not significantly different.

For the non-municipal area in the northeastern region, consumers price index of foodstuff during April, 1978 to March, 1979 was between 103.63 to 114.44 by using April, 1977 to March 1978 for the base year. The closet index to the true index, which derives from the adjustment of Laspeyres' index and Paasche's index, was between 107.99 to 114.44. For the municipal area, consumers price index of foodstuff was between 102.95 to 111.63, that was obtained from the Price Index Division, Department of Business Economics, Ministry of Commerce.

For the non-municipal area in the northeastern region, consumers price index of foodstuff during June, 1979 to March, 1980 was between 105.60 to 131.35 by using June, 1977 to March, 1978 for the base year. The closet index to the true index, which derives from the adjustment of Laspeyres' index and Paasche's index, was between 113.92 to 126.64.

For the municipal area, consumers price index of foodstuff is between 114.15 to 130.59, that is obtained from the Price Index Division, Department of Business Economics, Ministry of Commerce.

The consumers price index of foodstuff for non-municipal area and municipal area in the northeastern region were not significantly difference at the 0.05 level of significant. The consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern region had not yet been calculated by any firms, therefore, the consumers price index of foodstuff for municipal area could be used instead in consideration for non-municipal area. At the 0.05 level of significant, the consumers price index of foodstuff for non-municipal area in the northeastern was higher than the east in comparison.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการวิจัยและให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีตลอดมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการกองวิจัยและธุรกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้กรุณาให้ยืมสมุดบัญชีฟาร์มเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับทำวิจัยนี้

และขอขอบพระคุณ คุณจินดา พ่อคำขำนาญ และคุณสุรัตน์ ราชเวทย์พิศาล ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

นฤมล วงษ์พยัคฆ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ส
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ระเบียบวิธีวิจัย	7
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
4. สรุปผลและข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	68
ประวัติผู้เขียน	106

ตารางที่

หน้า

1	ร้อยละของรายจ่ายในครัวเรือนนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2520 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 จำแนกตามหมวดใหญ่	30
2	ร้อยละของรายจ่ายในครัวเรือนนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2522 จำแนกตามหมวดใหญ่	31
3	ร้อยละของรายจ่ายในครัวเรือนนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523 จำแนกตามหมวดใหญ่	32
4	ดัชนีราคาอาหารตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2522 จำแนกตามชนิดของอาหาร	37
5	ดัชนีราคาอาหารตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523 จำแนกตามชนิดของอาหาร	42
6	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารโดยใช้วิธีของ Laspeyres ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	48
7	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารโดยใช้วิธีของ Paasche ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	49
8	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหาร โดยใช้วิธีของ Fisher ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	50
9	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหาร โดยวิธีเฉลี่ยแบบเลขคณิตระหว่างวิธีของ Laspeyres และวิธีของ Paasche ตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	51
10	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารโดยวิธีปรับเลขคณิตระหว่างวิธีของ Laspeyres และวิธีของ Paasche ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	52

ตารางที่

หน้า

11	การเปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภครวมเฉพาะหมวดอาหารโดยใช้วิธีต่าง ๆ ของแต่ละเดือนระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	54
12	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนของการทดสอบความแตกต่างระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลที่ได้จาก 5 วิธี	55
13	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารในเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523 .	57
14	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลและในเขตเทศบาล ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	58
15	ดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	61
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคเฉพาะหมวดอาหารนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2523	62

รูปที่

หน้า

- 1 ภาพแสดงจังหวัดต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่วางบัญชีฟาร์ม-
ปีการเพาะปลูก 2520-2523

4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย